

C/2024/2510

9.4.2024

Offentliggørelse af en ansøgning om registrering af en betegnelse i henhold til artikel 50, stk. 2, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer

(C/2024/2510)

Denne offentliggørelse giver ret til at gøre indsigelse mod ansøgningen, jf. artikel 51 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 ⁽¹⁾, senest tre måneder efter datoen for offentliggørelsen af denne meddelelse.

ENHEDSDOKUMENT

»Dalmatinski med«

EU-nr.: PDO-HR-02837 — 14.4.2022

BOB (X) BGB ()

1. **Betegnelse(r) [på BOB]**

»Dalmatinski med«

2. **Medlemsstat eller tredjeland**

Republikken Kroatien

3. **Beskrivelse af landbrugsproduktet eller fødevarer**

3.1. *Produkttype*

Kategori 1.4. Andre animalske produkter (æg, honning, forskellige mejeriprodukter undtagen smør osv.)

3.2. *Beskrivelse af produktet med betegnelsen i punkt 1*

3.2.1. *Produktdefinition*

»Dalmatinski med« er honning, der produceres af bikolonier af Krain-honningbien (*Apis mellifera carnica*, Pollmann 1879) på grundlag af nektar fra lægesalvie (*Salvia officinalis* L.), Kristustorn (*Paliurus spina-christi* Mill.), sar (*Satureja* spp.), lyng (*Erica* spp.), satsumamandarin (*Citrus unshiu* Marc.), honningdug på fransk løn (*Acer monspessulanum* L.) og de øvrige løvfældende plantearter, der vokser i Dalmatien.

Med betegnelsen »Dalmatinski med« henvises til følgende honningtyper:

- Enkeltblomstret honning, dvs. honning, hvor den fremherskende nektar er samlet fra en enkelt plantearart, og hver honningstype har sin egen honning-palynologiske, organoleptiske og fysisk-kemiske egenskaber, der er fastsat i denne varespecifikation
- Salviehonning
- Kristustornhonning
- Sarhonning
- Lynghonning
- Satsumamandarinhonning
- Blomstrehonning, dvs. flerblomsthonning bestående af nektar samlet fra flere plantearter, hvor ingen enkelt plantearart dominerer
- Honningdug fra fransk løn
- Honningdug fra løvfældende træer.

⁽¹⁾ EUT L 343, 14.12.2012, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1151/oj>.

3.2.2. Honning-palynologiske egenskaber

Honningtype	Pollenspektrum		Bemærkning
	Nektarproducerende plantearter	Ikkenektarproducerende plantearter	
Salviehonning	<i>Paliurus spina christi</i> , <i>Erica arborea</i> , <i>Rhamnus</i> spp., <i>Cirsium</i> spp., <i>Trifolium pratense</i> , Liliaceae, Apiaceae og <i>Centaurea</i> spp.	<i>Helianthemum</i> spp., <i>Cistus</i> spp., <i>Fraxinus</i> spp., <i>Quercus ilex</i> , <i>Quercus</i> spp. and <i>Fraxinus ornus</i>	> 10 % pollen fra salvie
Kristustornhonning	<i>Trifolium pretense</i> , <i>Vicia</i> spp., <i>Melilotus</i> spp., Apiaceae, <i>Salvia officinalis</i> , Brassicaceae and <i>Cornus sanguinea</i>	<i>Fraxinus ornus</i> , <i>Dactylis glomerata</i> and <i>Helianthemum</i> spp.	> 50 % pollen fra kristustorn
Sarhonning	Apiaceae, <i>Rhamnus</i> spp., <i>Centaurea</i> spp., <i>Trifolium pratense</i> , Asteraceae – type <i>Taraxacum</i> , <i>Allium</i> spp., Liliaceae and <i>Lotus corniculatus</i>	<i>Helianthemum</i> spp., <i>Fraxinus</i> spp., <i>Filipendula vulgaris</i> , <i>Plantago</i> spp. and <i>Dactylis glomerata</i>	> 25 % pollen fra sar
Satsumamandarinhonning	<i>Rhamnus alaternus</i> , Asteraceae – type <i>Taraxacum</i> , Brassicaceae, <i>Erica arborea</i> , Apiaceae and <i>Melilotus officinalis</i>	<i>Fraxinus ornus</i> , <i>Quercus ilex</i> , <i>Quercus</i> spp., <i>Olea europea</i> and <i>Cistus</i> spp.	> 5 % pollen fra satsumamandarin
Lynghonning	<i>Hedera helix</i> , <i>Satureja cuneifolia</i> , Brassicaceae, Apiaceae, Asteraceae, <i>Salvia officinalis</i> , <i>Myrtus communis</i> and <i>Rhamnus</i> spp.	<i>Cistus</i> spp., <i>Fraxinus ornus</i> and <i>Ephedra</i> spp.	> 50 % pollen fra lynghonning
Blomsterhonning	<i>Trifolium pretense</i> , Apiaceae, <i>Paliurus spina-christi</i> , <i>Melilotus</i> spp., <i>Rhamnus</i> spp., Liliaceae, <i>Centaurea</i> spp., <i>Salvia officinalis</i> , <i>Vicia</i> spp., <i>Lotus corniculatus</i> and <i>Cornus sanguinea</i>	<i>Fraxinus ornus</i> , <i>Helianthemum</i> spp., <i>Quercus</i> spp. and <i>Cistus</i> spp.	–
Honningdughonning fra fransk løn	<i>Trifolium pretense</i> , <i>Cerintho minor</i> , Apiaceae, <i>Rhamnus</i> spp., <i>Melilotus</i> spp., <i>Allium</i> spp. and <i>Paliurus spina-christi</i>	<i>Fraxinus</i> spp., <i>Dactylis glomerata</i> , <i>Helianthemum</i> spp., <i>Quercus</i> spp. and <i>Ephedra</i> spp.	Andelen af honningdugbestanddele og pollen fra nektarholdige plantearter kan variere fra 1,17 til 7,55.
Honningdughonning fra løvfældende træer	<i>Trifolium pretense</i> , Apiaceae, <i>Rhamnus</i> spp., <i>Paliurus spina-christi</i> , <i>Melilotus</i> spp. and Liliaceae	<i>Fraxinus ornus</i> , <i>Helianthemum</i> spp., <i>Cistus</i> spp. and <i>Quercus</i> spp.	Andelen af honningdugbestanddele og pollen fra nektarholdige plantearter kan variere fra 0,38 til 4,46.

3.2.3. Organoleptiske kendetegn

Honningtype	Farve	Duft	Smag	Aroma
Salviehonning	Lys til mørk ravgul med et karakteristisk grønligt skær	Middel intensitet, lægeurter, tørrede og aromatiske blomster, kamfer, tørret eller kogt frugt	Middel til lang eftersmag, middel til meget sødlig, middel syrlighed og let til middel bitterhed	Middel eftersmag, blomsteragtig, tørrede og aromatiske blomster, urtelikør og mandel
Kristustornhonning	Lys til mørk ravgul	Lav til middel intensitet, varm, karamel og kogt frugt	Middel til lang eftersmag, middel til meget sødlig og et lavt syreindhold	Middel eftersmag, varm, vanilje, flødekaramel, voks og kogt frugt
Sarhonning	Lys til mørk ravgul	Middel til høj intensitet, tørrede urter og fugtig jord	Middel til lang eftersmag, middel sødme, lavt syreindhold og let til middel bitterhed	Middel til lang eftersmag, pollen, fugtig jord og aromatiske urter
Lynghonning	Brun til mørkebrun, med et orangefarvet og rødligt skær	Middel intensitet, karamel og kogt sukker	Let til middel eftersmag, middel sødme med let bitterhed	Svag til middel eftersmag, karamel, aromatisk træ og lim
Satsumamandarinhonning	Lysegul til orange	Middel intensitet, duft af orangeblomst og orangemarmelade	Let til middel eftersmag, middel sødme og lav bitterhed	Middel eftersmag, blomsteragtig, frugtlig og anisfrø
Blomsterhonning	Gul til brun	Middel til kraftig intensitet, frugtlig, kogt frugt eller kompot, aromatiske urter, engurter og voks	Middel til lang eftersmag, en skarp sødlig eftersmag, middel til meget sødlig og lav bitterhed	Middel til lang eftersmag, blomsteragtig, frisk frugt, kompot, karamelmasse eller flødekaramel, melasse og krydderurter
Honningdughonning fra fransk løn	Brun til mørkebrun med et rødligt skær	Middel intensitet, melasse, tørret tomat, tørrede urter og gærekstrakt	Middel eftersmag, mild til middel sødme med middel salthed og lav bitterhed	Middel intensitet, melasse og tørret frugt, gærekstrakt, tørret tomat, figenmarmelade og dadel
Honningdughonning fra løvfældende træer	Mørk ravgul til mørkebrun	Middel til høj intensitet, melasse, karamel, tørrede urter, forarbejdet frugt og bitter mandel	Middel eftersmag, middel sødme med lav til middel syrlighed, undertiden skarp	Middel intensitet, melasse og tørret frugt, forarbejdet frugt, karamel, vellugtende og tørrede urter

3.2.4. Fysisk-kemiske egenskaber

Honningstype	Elektrisk ledningsevne	Indhold af hydroxymethylfurfural (HMF):	Vandindhold	Diastaseaktivitet
Salviehonning	0,20 – 0,45 mS/cm	Højst 15 mg/kg for al honning på det tidspunkt, hvor produktet bringes i omsætning	Højst 18,5 % for sar- og lynghonning, højst 18,0 % for al anden honning	Diastasetallet (DN) er på mindst 8 for alle honningvarianter undtagen satsumamandarinhonning, hvor DN kan være mellem 4 og 8 i henhold til Schade-skalaen, forudsat at indholdet af hydroxymethylfurfural ikke overstiger 10 mg/kg.
Kristustornhonning	0,50 – 0,80 mS/cm			
Sarhonning	0,20 – 0,55 mS/cm			
Lynghonning	0,45 – 1,05 mS/cm			
Satsumamandarinhonning	0,15 – 0,35 mS/cm			
Blomsterhonning	Højst 0,80 mS/cm.			
Honningdughonning fra fransk løn	Mindst 1,30 mS/cm.			
Honningdughonning fra løvfældende træer	Mindst 0,80 mS/cm.			

3.3. Foder (kun for animalske produkter) og råvarer (kun for forarbejdede produkter)

Det er forbudt at fodre bikolonierne, mens bierne indsamler pollen og nektar, dvs. når »Dalmatinski med« produceres. Fodring er tilladt med henblik for at sikre et tilstrækkeligt fødegrundlag for bierne om vinteren og i de perioder uden for sæsonen, hvor de ikke indsamler pollen og nektar, fodringen skal dog være afsluttet mindst 14 dage før nektar- og pollenindsamlingens begyndelse. Kun suklersirup og/eller foderdej af sukker og honning er tilladt som foder. Foderet kan fremstilles af stødt melis med oprindelse uden for det afgrænsede geografiske område, men må højst udgøre 50 % af tørstoffet på årsbasis. Tidsrammen for fodring af bikolonier er fastsat for at sikre, at foderet ikke indvirker på kvaliteten af »Dalmatinski med« eller dets tilknytning til det geografiske område.

3.4. Specifikke etaper af produktionen, som skal finde sted i det afgrænsede geografiske område

Alle trin i produktionen af »Dalmatinski med« (pollen- og nektarindsamling og slyngning, filtrering og lagring af honningen) skal foregå i det afgrænsede geografiske område, der er fastlagt i punkt 4.

3.5. Særlige regler for udkæring, rivning eller emballering osv. af det produkt, som betegnelsen henviser til

For at sikre kvalitet og sporbarhed skal honningen emballeres i det afgrænsede geografiske område. Transport kan føre til uhensigtsmæssige (høje) temperaturer, der ændrer honningens fysisk-kemiske parametre og organoleptiske egenskaber, eller bevirker, at honningen optager fremmede lugte eller fugt fra luften. Emballeringen af honningen i det afgrænsede område har også til formål at forhindre forfalskning med honning fra andre områder. Honningen fyldes i beholdere af forskellig størrelse. Der skal anvendes lufttætte kapsler, helst metalkapsler, for at undgå, at honningen mister sin duft og aromastoffer og optager fremmede lugte og fugt fra luften.

3.6. Særlige regler for mærkning af det produkt, som betegnelsen henviser til

Når produktet bringes i omsætning, skal hver beholder være forsynet med »Dalmatinski med«-logoet. Ud over logoet skal beholderen være forsynet med oplysning om honningstype, producent og produktionsår, og der skal anbringes et mærke med et identifikationsnummer. Logoet består af en gul snoet snor, der danner en cirkel, hvor ordene »Dalmatinski med« er anbragt henholdsvis midt over og under cirklen. Inde i cirklen ses en stiliseret gul bi, hvorunder der er blå havbølger. Til venstre og til højre for bieren er der yderligere blå stiliserede flettede snore (figur 1).

Figur 1

Logo for »Dalmatinski med«

4. Kort angivelse af det geografiske områdes afgrænsning

Det geografiske område for produktion af »Dalmatinski med« omfatter distrikterne Zadar, Šibenik-Knin, Split-Dalmatia og Dubrovnik-Neretva.

5. Tilknytning til det geografiske område

Dalmatiens blomstersammensætning, landskabsmæssige og klimatiske faktorer er sammen med den mangeårige tradition for biavl det, der giver »Dalmatinski med« sin enestående karakter.

Det geografiske områdes egenart

Det afgrænsede geografiske område er kendetegnet ved en lang række øer og et kystbælte med sammenhængende bjergkæder. Klimaet i Dalmatien er kendetegnet ved typisk varme og tørre somre og milde og regnfulde vintre. Dalmatien har den mest skyfri himmel i hele Kroatien og er kendetegnet ved naturlig vegetation og ekstensivt landbrug. Den særlige blomstersammensætning er et resultat af samspillet mellem middelhavsklimaet, overgangsmiddelhavsklimaet og alpeklimaet. Vekselvirkningen mellem havet og bjergene er tydeligst i kombinationen af den alpe- og middelhavsflora, der kun vokser med kort afstand mellem hinanden, og en række endemiske arter, som alle vidner om områdets botaniske særegenhed. Det anslås, at øerne og det smalle kystbælte huser ca. 1 450 arter, mens der kan forekomme op til 1 600 arter i de områder, hvor middelhavsvegetationstyper er de fremherskende. Disse arter udgør sammen med de arter, der vokser på de havvendte skråninger i bjergkæderne, de ca. 2 500 arter og underarter, der trives i det større kystområde og udgør 44 % af Kroatiens samlede blomsterressourcer. Der er identificeret i alt 192 endemiske systematiske enheder i kystregionen, som tegner sig for over halvdelen (53,5 %) af alle endemiske arter i Kroatien. Denne botaniske unikke karakter afspejles i såvel det særlige pollenspektrum som i de organoleptiske egenskaber ved »Dalmatinski med«.

Produktets egenart

Forbindelsen mellem klima- og jordbundsforholdene og blomstersammensætningen spiller i synergi med den lokale biavlspøls praksis en afgørende rolle for bestemmelsen af honningens kendetegn. Honning-palynologiske analyser viser, at indholdet af pollen fra salvie varierer fra 11 % til 67 % med en gennemsnitsværdi på 24 %. Prøver af sarhonning viser, at indholdet af pollen fra sar varierer fra 22 % til 80 % med en gennemsnitsværdi på 51 %. Som det er tilfældet med salvie, har sar ikke særlig stor udbredelse, og de angivne værdier afspejler derfor honningens enestående karakter.

Kristustornhonning har typisk et indhold af pollen på over 60 %. Derfor er den tidligere tærskelværdi for pollenindhold på 45 %, der kræves for at mærke honningen som enkeltblomstret, hævet til 50 % for yderligere at fremhæve kristustornhonningens særlige egenart i forhold til den samme honningvariant, der produceres andre steder. Et andet særligt kendetegn ved honningen er dens elektriske ledningsevne, som var højere end 0,8 mS/cm i næsten halvdelen af prøverne. Derudover blev der ikke fundet honningdugbestanddele i de analyserede prøver, hvilket viser, at selv om der er tale om honning, der hidrører fra plantenektar, skyldes de højere værdier end gennemsnittet dens specifikke kemiske sammensætning.

Citrushonning, oftest appelsin- og citronhonning, er kendt på verdensmarkedet for deres organoleptiske egenskaber. Derfor udgør plantagerne, hvor der kun dyrkes satsumamandarin, i Neretva-deltaet en særlig blomsterressource, der gør det muligt at producere mandarinhonning, hvorved dens særpræg fremhæves i forhold til andre typer citrushonning. Lynghonning er med et gennemsnitligt pollenindhold på 63 % typisk overvejende en enkeltblomstret honning. Som følge heraf er den tidligere minimumsværdi for indhold af pollen på 45 %, der kræves for at kunne mærke honning som enkeltblomstret, hævet til 50 % for yderligere af fremhæve dens særlige egenart sammenlignet med lynghonning, der produceres andre steder. Dette særpræg afspejles også i pollenspektret, hvor der ses en større andel af pollen fra almindelig vedbend (*Hedera helix*) og sar (*Satureja cuneifolia*), hvilket adskiller den fra [honning produceret i] andre områder. I henseende til botanisk oprindelse udgør blomsterhonning den største andel af honningproduktionen i det afgrænsede geografiske område. Pollenspektret i honningprøverne viste, at den hyppigst forekommende pollen i honningen er pollen fra rødkløver (*Trifolium pratense*), skærmpflanter (*Apiaceae*), kristustorn (*Paliurus spina christi*), stenkløver (*Melilotus* spp.) og tørst (*Rhamnus* spp.), hvilket ikke blot adskiller denne honning fra den blomsterhonning, der produceres i andre regioner, men også understreger dens enestående karakter.

Der kan også produceres honningdughonning fra løvfældende træer i Dalmatien. Det særlige herved er, at den honningdug, der findes på fransk løn, der har stor udbredelse i Biokovo-baglandet, ikke udskilles af bladlus (Aphididae) eller skjoldlus, som er det normale, men i stedet for af en art fårekyling (*Acericerus heydenii*, Kirschbaum, 1868). Med en elektrisk ledningsevne på 1,50 - 2,01 mS/cm og en medianværdi på 1,77 mS/cm adskiller honningdughonningen sig fra andre typer honningdughonning, der hidrører fra løvfældende træer. Det særlige ved denne honningdughonning er, at den bevarer sin tykflydende tilstand i lang tid. Honningdughonning fra steneg, duneg og almindelig eg kan også produceres i området.

Årsagssammenhængen mellem det geografiske område og produktets egenskaber

De særlige klimatiske, edafiske (jordbundsbedingede), og orografiske faktorer påvirker i høj grad produktionen af nektar hos de vigtigste plantearter samt forekomsten af honningdugproducerende insekter, der er bestemmende for honningens botaniske oprindelse og fysisk-kemiske og organoleptiske egenskaber. Den honning, der afspejler denne forbindelse, er salviehonning. Salvie vokser hovedsagelig i karstområder, navnlig på stenet undergrund på lokaliteter, hvor Bora-vinden blæser. Årsagssammenhængen fremgår af honningens særlige organoleptiske profil og et særligt pollenspektrum, der er unikt for Dalmatien, og som adskiller sig fra andre områder, hvor der kan produceres salviehonning.

Middelhavsplanter og alpeplanter vokser kun i kort afstand til hinanden og har en specifik blomstersammensætning, der giver »Dalmatinski med« dets særpræg. Dette ses tydeligst i blomsterhonning, som har mere fremtrædende organoleptiske egenskaber, der skyldes nektarsammensætningen og navnlig de væsentlige bestanddele af planter, der vokser i middelhavsklimaet og i det submediterrane klima.

Et andet særligt træk ved det geografiske område er monokulturplantagerne, hvor der kun dyrkes satsumamandarin, i Neretva-deltaet, som leverer rigelige mængder nektar og direkte er bestemmende for mandarinhonningens botaniske oprindelse og organoleptiske profil. Tilstedeværelsen af bestanddele af flygtige forbindelser, der ikke findes i anden citrushonning, er bevis på dette særlige kendetegn.

Det afgrænsede geografiske område er også enestående med hensyn til klimatiske forhold, som fremmer tilstedeværelsen af cikader (*Acericerus heydenii*), og store lunde af fransk løn, og disse to forhold er en forudsætning for produktion af en bestemt type honningdug med fysisk-kemiske parametre (relativt høj elektrisk ledningsevne og lavt vandindhold) og en organoleptisk profil, der adskiller den fra honningdughonning fra løvfældende træer uden for Dalmatien.

»Dalmatinski med« har været kendt og værdsat siden antikken. Pliny fremhævede dens kvalitet, navnlig kvaliteten af honning fra øen Šolta (tidligere Olynta), som romerne værdsatte mere end honning fra Hymmetus-bjergkæden. Der er en lang tradition for biavl. I 1875 blev et biavlskooperativ grundlagt i Šolta, efterfulgt af et andet på øen Pag i 1905 og endnu et på Pelješac i 1910. På nuværende tidspunkt omfatter sammenslutningen af biavlere i Dalmatien 31 biavlskooperativer, der tæller i alt 1 887 biavlere. Produktionsmetoden for »Dalmatinski med« er tæt forbundet med de lokale biavlernes færdigheder, som er resultatet af erfaringer og en tradition, der er blevet videregivet gennem generationer. Moderne teknologi benyttes også, samtidig med at god biavlsspraksis efterleveres. I sæsonen, hvor bierne indsamler pollen og nektar, fodres bierne ikke, ligesom der heller ikke anvendes sygdomsbekæmpelsesmidler. Temperaturen i produktionskæden overstiger aldrig 40 °C, og det sikrer honningens kvalitet, hvilket den lave HMF-værdi er et bevis på. Det høje faglige niveau inden for biavl afspejles i evnen til at finde de bedste steder for bistader og vælge det rette tidspunkt til udvinding af honningen for at den kan have et lavt vandindhold. Disse færdigheder kombineret med det geografiske områdes karakteristika er medvirkende til, at der kan produceres enkeltblomstret honning.

Henvisning til offentliggørelsen af varespecifikationen

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/hrana/zoi-zozp-zts/10_7_23%20Specifikacija_Dalmatinski_med.pdf